

אדמו"ר הזקן

שיהודים ירוו נחת...

בתקופת אדמו"ר הזקן היה פעם זמן קשה – עת צרה לא-עלינו – אמר על כך אדמו"ר הזקן: הקב"ה ודאי רווה נחת מעם ישראל, ייתן השם יתברך שיהודים ירוו נחת מהקב"ה... הקב"ה ייתן ליהודים גשמיות נעימה, גשמיות חיה; ויהודים יעשו מהגשמיות רוחניות. איי! עד כמה צריכים לכך עתה, דברי הרב חיים וקיימים לנצח.

(ספר השיחות תש"ו-ה'תש"י, תש"ז ע' 133)

שליחות מסוכנת

מורנו הבעל-שם-טוב גילה להרב המגיד ממזריטש בשם מורו הבעל חיה-יחידה, אשר במשך הימים בוא יבוא אליו בנו של הצדיק נסתר הר' ברוך, והוא בעל נשמה חדשה, ר' שניאור זלמן, וילך לו, ואחר כך ישוב אליו ויסתדר אצלו, ואז יגלה לו מי הוא ודבר השליחות אשר נמסרה לו להורות דרכי החסידות. ואף כי הדרך מסוכנת מאד בתחילתו, אמנם אחריתו ישגא מאוד. מורי הבעל חיה-יחידה ואני נעורר רחמי שמים עליו ועל מקושריו לדורותיהם עד כי יבוא משיח צדקנו.

הצלחת החסידות עד ביאת משיח

הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק (=הרש"ב) מספר לי את אשר סיפר לו הוד כ"ק אביו – זקני אדמו"ר מוהר"ש, מה שסיפר לו הוד כ"ק אביו הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק צמח צדק, מה שאמר אדמו"ר הזקן בחזירתו מבית אסורים 'טאינע סאָוועט':

מורי הרב המגיד ממעזריטש אמר לי בשם מורו רבינו הבעל שם טוב, אשר אסכול ייסורים עצומים מהמנגדים לדרך החסידות. ואם אתחזק בכל מיני חיוק להבליג על ייסורי בגוף ונפש אזי אצליח בדרך הקודש לדורותיי, עד אשר השם יתברך יקבץ נידחי ישראל מארבע כנפות הארץ על-ידי משיח-צדקנו.

(ספר השיחות שם, תש"ח עמ' 195-196)

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתצה

ערב שבת-קודש

פרשת תבוא

י"ז באלול ה'תשע"א

יוצא-לאור עלידי

מכון ליובאוויטש שעלידי

צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ז באלול ה'תשע"א – כ"ד באלול ה'תשע"א

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ז באלול	הלי פסולי המוקדשין פרק ח-י.	הלי שלוחין ושותפין פרק ז.	מל"ת קלא.
ש"ק	י"ח באלול	פרק יא-יג.	פרק ח.	מל"ת קל. קכט.
א'	י"ט באלול	פרק יד-טז.	פרק ט.	מ"ע צא.
ב'	כ' באלול	פרק יז-יט.	פרק י.	מ"ע צ.
ג'	כ"א באלול	הלי עבודת יום הכפורים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	הלי עבדים.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע מט.
ד'	כ"ב באלול	פרק ד-ה. הלי מעילה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ב.	מ"ע מט. קיח.
ה'	כ"ג באלול	פרק ב-ד.	פרק ג.	מל"ת קיג.
ו'	כ"ד באלול	פרק ה-ז.	פרק ד.	מל"ת קיד.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן צינית ותפילין	זריחת החמה	זמן ק"ש סוף	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	ד' 120 לפני הזריחה	ד' 72 לפני הזריחה							
ו', י"ז באלול	4.23	5.12	5.34	6.32	9.28	12.36	1.07	6.46.3	7.10
ש"ק, י"ח באלול	4.24	5.13	5.35	6.32	9.28	12.35	1.06	6.44.9	7.09
א', י"ט באלול	4.25	5.14	5.35	6.33	9.29	12.35	1.06	6.43.6	7.08
ב', כ' באלול	4.26	5.14	5.36	6.34	9.29	12.35	1.05	6.42.3	7.06
ג', כ"א באלול	4.26	5.15	5.37	6.34	9.29	12.34	1.05	6.41.0	7.05
ד', כ"ב באלול	4.27	5.16	5.37	6.35	9.29	12.34	1.04	6.39.6	7.04
ה', כ"ג באלול	4.28	5.16	5.38	6.35	9.29	12.33	1.04	6.38.3	7.02
ו', כ"ד באלול	4.29	5.18	5.39	6.36	9.29	12.33	1.03	6.36.6	7.01

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדח"ז בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדח"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדח"נ	צה"ש	הדח"נ	צה"ש	הדח"נ	צה"ש	הדח"נ	צה"ש
כי-תבוא	6:09	7:20	6:24	7:22	6:15	7:21	6:26	7:22
ניצנים-וילך	5:59	7:11	6:15	7:12	6:18	7:12	6:17	7:13

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעלייד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יור: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אדמו"ר ביום הש"ק ח"י אלול¹¹, ואמר: 'גוט שבת!', וענה כ"ק מו"ח אדמו"ר בכת-שחוק: 'גוט יום טוב!'. (וסיים הרבי): כיוון ששבת 'מיניה מתברכין כולהו יומין' ויום-טוב עניינו 'מועדים לשמחה' – הנה יהי רצון שתומשך השמחה גם על הימים שלאחריי זה, על כל השנה כולה, 'לקדושה ולמנוחה, לששון ולשמחה'¹². 'גוט יום טוב!', כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, ויתן ה' יתברך טוב גשמי ורוחני בטוב הנראה והנגלה".

שחרית: מנהג הקוראים בתורה להגביה את קולם בפסוק 'השקפה' שבסיום 'שני'¹³.

לעליית 'שישי' עולה הבעל-קורא, ומעצמו – בלא קריאה בשמו – ומברך לפנייה ולאחרייה¹⁴. לאחר מכן מברכים אותו בשמו כרגיל¹⁵.

מנהג הקוראים להנמיך את קולם (אך באופן שהציבור ישמע) בקריאת התוכחה, וחוזרים ומגביהים קולם ב"אלה דברי הברית" שבסיום 'שישי'¹⁶.

פרקי-אבות – פרקים ג-ד. צ"ע אם יש לומר את המשניות 'כל ישראל' (שלפני הפרק) ו'רבי חנניה'

11) אולי היה זה באחת השנים (ה'ש"ת או תש"ב) כשחל ח"י אלול בש"ק, שבשתיחן התנועד כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע (בספר-השיחות תש"ו לא מופיעה שיחה בשבת ח"י אלול).

12) נוסח ברכת ההפטרה **ביום-טוב** שחל בש"ק.
 13) לוח כולל-חב"ד.

14) היום-יום ח"י אלול. ספר-המנהגים עמ' 31. לוח כולל-חב"ד. וראה שערי-אפרים שער ז סעיף כג, 'אוצר מנהגי חב"ד' אלול-תשרי, עמ' יט, ושי"נ.

15) לפי המורגל בהרבה ממנייני אנ"ש לברך כל עולה לתורה ב'מי שבירך' (הרבי כתב על זה: "כי כמדומני בליובאוויטש לא נהגו כן" – אג"ק כרך ב עמ' שכו. ומכך משמע, ששלילת האמירה היתה לא רק כדי שלא לבטל מזמנו של הרבי. וראה בזה ב'התקשרות' גיליון תקי"ב, ב'לוח השבוע' הערה 2). אגב, בהמשך הדברים שם כתב הרבי: "נוסח... היותר מדוייק שראית, הוא בסידור תורה-אור", וגם שם, לפחות בדפוס שלפניי, ד"צ ברוקלין תשמ"ז, יש לתקן "בעבור שעלה לתורה לכבוד...". כמחזור-השלם. וכן תוקן לאחרונה בסידורי 'תהילת ה" של הוצאת קה"ת בארה"ק (תש"ס ואילך).

16) כנה"ג בהגתה ב"י סי' תכח, הובא במ"א ס"ק ח, לעניין משנה-תורה במיוחד. פר"ח שם ס"ק ז. אם כי בשער-הכוונות ובפעי"ח הובא שהאר"י עלה וקרא את התוכחה בפיו ובקול רם כמנהג חכמי ספרד (ואולי ס"ל לרבתינו שהנהגה זו שלו אינה הוראה לרבים ולדורות, וע"ד לשון אדמו"ר האמצעי "כשאבא קורא, אין נשמעות קולות", היום-יום, יז אלול). וראה שר"ת מנחת-אלעזר ח"א סי' סו ד"ה ובפרט – סי' ב'ין פסח לשבועות' פ"ד, סעיפים נא"נה, וש"נ.

(שכסופו) – לכל פרק בנפרד (וראה בסוף ההערה)¹⁷.

17) לראשונה מצאנו את הנושא בשיחת ש"פ תצא תשמ"א (הנחה בלה"ק סכ"א), שם הביא הרבי **ראיה מהנהוג בזה**: "מאחר שבשבת זו לומדים שני פרקים בהמשך אחד, ובאופן שאמירת משנת 'כל ישראל' (קודם הלימוד) ומשנת 'רבי חנניא בן עקשיא' (לאחרי הלימוד) היא רק פעם אחת, על שני הפרקים כאחד [משנת 'כל ישראל' – קודם התחלת פרק ראשון, ומשנת 'רבי חנניא בן עקשיא' – לאחרי סיום פרק שני] – מובן, שישנו קשר ושייכות בין שני הפרקים, ועד שלומדים אותם בהמשך אחד".

לאחר מכן, במשך השנים, דן בזה הרבי פעמים רבות, ודרש לחקור ולברר זאת, **ללא מסקנה סופית** ('התוועדות' תשמ"ה ח"ה עמ' 2887 ואילך, 'התוועדות' תשמ"ז ח"ד עמ' 352 ואילך). ב'התוועדות' תשמ"ו ח"ד עמ' 444 מחלק, שבכלל אין לומר את המשניות בין הפרקים כמו שאין מפקיין בין שתי פרשיות מחוברות בקריאת התורה, וצריך לאומרו רק בין הפרקים הזו כדי להפריד בין משנה וברייתא (וכאופן זה כתבו בסידורי 'תהילת ה" החדשים, אם-כי לא ציינו לשיחה זו, ואדרבה בספ"ה ציינו לשיחת תשמ"ז שבקטע הבא, שלפיה יש לומר משניות אלה פעמיים גם בשאר הפרקים!

אמנם לאחר מכן, ב'התוועדות' תשמ"ז ח"ד עמ' 400, לאחר שמביא ראיה לנושא זה מקורבנות מוסף דסוכות ודוחה אותה, מסביר שמצד תוכן מרז"ל אלו והסיבה לאמירתם מספיק לאומרם פעם אחת, ומאידך מביא ראיה להיפך מכך שצריך להפריד בין פרק ה' שהוא משנה לפרק ו' שהוא ברייתא (כמודגש בתחילתו "שנו חכמים בלשון המשנה"), ואמירה זו היא 'העצה הכי פשוטה' לעשות כן. ומסיים: "ומזה יש ללמוד גם בנוגע לפרק שלישי ופרק רביעי (אף ששניהם משנה ולא ברייתא) – כי, נוסף להטעם שאין לחלק באופן האמירה דפרק חמישי ושישי לשלישי ורביעי, יש צורך להדגיש את החילוק שבין פרק שלישי לפרק רביעי, שהרי גם בחלוקה לשני פרקים יש נפקא-מינה לדינא", עכ"ל (וכך נקטנו בלוח זה עד גיליון תכב ועד בכלל).

מאידך, ברור שהרבי לא התייחס לשיחה זו כ"משנה אחרונה", שהרי לאחר-מכן ב'התוועדות' תשמ"ט ח"ד עמ' 279 הביא את שני הצדדים **בשווה**, ויתרה מזו – בספר-השיחות תש"נ (מוגה) ח"ב עמ' 681 הערה 104 מביא **רק את הסברא** לומר פ"א, וכן בספר-השיחות תש"א (מוגה) ח"ב עמ' 797 הערה 15 מביא **רק סברא** זו, אך מוסיף "וצ"ע ובירור בזה", וככל לא צויין בשיחות הללו להתוועדות תשמ"ז הנ"ל.

ולכאורה, כיוון שבשיחות המוגהות אין **הכרעה** בזה, ובבלתי-מוגהות יש הכרעות לכאן ולכאן, צריך להישאר במצב המקורי שאותו תיאר הרבי בשנת תשמ"א – לומר זאת תמיד רק פעם אחת, ובפרט שכך נוטים הדברים מסה"ש תש"נ ותש"א הנ"ל. וה' יצילנו משגיאות.

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת תבוא¹

ח"י באלול

מעט אשר נתפרסם² אשר יום השמונה-עשר בחודש אלול הוא יום-ההולדת של הבעש"ט [בשנת נח"ת] ושל רבנו הזקן [בשנת קה"ת] - נהגו בכמה מקומות ובפרט בבתי-כנסיות חב"ד לעשות אותו יום התוועדות, בסיפורי מעשי צדיקים, חיזוק בדרכי החסידים בכלל ואהבת-ישראל בפרט, וקבלת החלטות בקביעות עיתים ללימוד התורה - הנגלה והנסתר.³ החשבון-צדק הוא במיוחד ב"ב ימים אחרונים של חודש אלול, מח"י אלול עד סוף החודש, שכל יום מהי"ב ימים הוא כנגד חודש אחד מ"ב חודשי השנה, יום לחודש יום לחודש (ח"י אלול - כנגד חודש תשרי, י"ט אלול - כנגד חודש מרחשוון, וכו')⁴.

(1) "כך נקראת בכל החומשים שראיתי (ולא 'כי תבוא'), ועד לדרושי רבותינו נשיאינו דפרשה זו בהתחלתם" (לקוטי-שיחות, כרך יט, עמ' 611 בהערה למכתב כללי. ושם עמ' 244 בהערה 8: "כה בטא"ח ס"ס תכח. וברמב"ם "סדר תפילות" - "והיה כי תבוא" ואכ"מ". כ"ז מופיע גם להלן כרך כד עמ' 641. וזאת למודעי, שלא ניתן לומר שהכוונה כאן ברמב"ם (רק) להתחלת הפרשה ולא לשמה, כי זאת כבר כתב הרבי כהסבר על השינוי בשמות הפרשיות המופיעות בהל' תפילה ר"פ יג, מול 'סדר תפילות' שבו כן מציין הרמב"ם את שם הפרשה - ראה בלקוטי שיחות כרך ה' עמ' 57 בשוה"ג הראשון להערה 1).

(2) ובמקום אחר כתב הרבי: "שנים רבות היה עניין ח"י אלול ועניין ג' דסליחות בהעלם, ועכשיו ניתנה רשות לגלות" (אג"ק ח"א עמ' תלב). לכאורה החל הפרסום לפרטי העניינים בזה החל (משיחת) ח"י אלול הש"ת, אף שהתאריך היה ידוע הרבה לפני-כן (אם לא מאז ומקדם) לא רק לרבותינו נשיאינו שלפניו, שאצלם היה יום זה "יום הילולא פנימית בסוד אתכסיא", כאמור בס' המנהגים עמ' 101 מרשימת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, אלא גם לחסידים, ולא רק לחסיד חב"ד אלא גם לחסידים אחרים (כדאיתא בלקוטי-דיבורים ח"א עמ' 64 ובכ"מ). וע"ע.

(3) ספר-השיחות תש"ג עמ' 177, 179. ספר-השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 634 הערה 8.

(4) לקוטי-שיחות, כרך כד, עמ' 518.

עד שנת תשל"א היה הרבי מתוועד בח"י אלול כשהיה חל ביום השבת, ומשנת תשל"א ואילך התוועד ביום זה בכל שנה ושנה. בהתוועדויות אלו היה הרבי אומר שיחות ומאמר דא"ח⁵. במניין שהתפלל בו הרבי (אם לא היה חתן וכיו"ב), היו אומרים תחנון ביום זה⁶ (וראה בהערה). כ"ק אדמו"ר מהורש"ב וכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ - נ"ע - היו אומרים 'גוט יום טוב!' בח"י אלול⁷. פעם סיים הרבי את שיחת ח"י אלול: "כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר פעם⁸ בח"י אלול: 'גוט יום טוב!' (חג שמח)" ואמר בעצמו: 'גוט יום טוב!'⁹. ופעם אחרת, בסיום ההתוועדות בשבת-קודש ח"י אלול, סיפר הרבי¹⁰: "פעם נכנס אחד באמצע התוועדות של כ"ק מו"ח

(5) 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כא.

(6) בשנת תשמ"ט נשאל הרבי בדבר אמירת תחנון בח"י אלול, והשיב בכתב: "בעניינים התלויים ברגש - אין לשאול, כיוון שזו הוכחה שאין רגש" ('אוצר מנהגי חב"ד' שם עמ' כב. והעיר שם, שכמוכן אין הכוונה לרגש מוטעה שנוצר רק בעקבות קריאת המענה האמור).

והנה כ"ק אדמו"ר מהורש"ב הורה לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שלא לומר תחנון ביום זה (ספר-השיחות תש"ג עמ' 140. בתרגום ללה"ק עמ' קמד), אבל זו במפורש "הוראה ליחיד" ולא לרבים. וראה אודות ההנהגה בפועל אצל הרבי ב'אוצר מנהגי חב"ד' שם. בדבר המסופר שם, שפעמים רבות הכה הרבי ב'סלח לנו', אף שהיה חתן ובשל כך לא אמרו תחנון (וי"א שאף אמר 'צדקתך' בשבת ח"י אלול למרות שהיה אז חתן), י"א שהרבי לא מנע אמירת תחנון כיוון שלא רצה לקבוע לרבים מנהג בזה מצידו, בדרך 'מלמעלה למטה', אלא שהדברים יבואו מתוך הרגש של הציבור, כלשון המענה. וע"ע (ראה 'התקשרות' גיליון תמא עמ' 15 ואילך).

(7) ספר-המנהגים עמ' 102.

(8) בשנים תש"ב, תש"ג, תש"ה (נסמן ב'התוועדויות' שבהערה הבאה).

(9) 'תורת-מנחם - התוועדויות' תשי"ב ח"ג (ו) עמ' 173. ולהעיר משה"ש תש"ג עמ' 142 שאמר ע"ז כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ "חייב אדם לומר בלשון רבו".

(10) ש"פ תבוא, ח"י אלול תשי"ג ('תורת-מנחם - התוועדויות' תשי"ג ח"ג (ט) עמ' 173).

הנתינת-כוח של ח"י אלול

הבעל-שם-טוב העמיד את הסולם ואדמו"ר הזקן הראה כיצד לעלות בו • אהבת ישראל היא ההוכחה שגם אהבת ה' ואהבת התורה הם כדבעי • ח"י אלול הוא יום המסוגל להתקשרות לרבי, ממלא-מקומם • גם כשאדם יודע את מצבו ושואל מהי שייכותו לבעש"ט ולאדמו"ר הזקן - מגיע הרבי אליו ל"שדה", אינו כועס, אלא מקבל כל אחד בסבר פנים יפות • ממנו דורשים רק צעקה אחת פנימית • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ואדמו"ר הזקן הראה איך לעלות בסולם. ואף שלא נתפרש שם מהי הדרך או הסולם, הרי זה מובן ממה שכתב כ"ק מורי וחמי אדמו"ר⁴ שענינו של הבעל שם טוב הוא אהבת ה' ואהבת התורה ואהבת ישראל, או (כפי שמוכח לפעמים) בסדר הפוך, אהבת ישראל אהבת התורה ואהבת ה' (מלמעלה למטה או מלמטה למעלה).

ג. אהבות אלו, אהבת ישראל אהבת התורה ואהבת ה', קשורות זה בזה, ועד שכולם חד⁵. ובלשון המשנה⁶: "כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו אין רוח המקום נוחה הימנו".

(4) ראה שיחת י"ט כסלו תש"ט ס"י - קונטרס י"ט כסלו שנה זו (סה"מ תש"י ריש ע' 105). ולאח"ז בסה"ש תש"ט ע' 291. וש"נ.

(5) ראה ספר הערכים חב"ד ערך אהבת ישראל ס"ו (ע' תרכו ואילך). וש"נ.

(6) אבות פ"ג מ"י. וראה קונטרס תורת החסידות ע' 24. אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ע' שלו (נעתק ב"היום יום" ו תשרי).

א. אודות ח"י אלול כותב כ"ק מורי וחמי אדמו"ר¹ שהוא יום הולדת של מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן. ועל-פי הידוע שביום הולדתו של אדם מזלו גובר (והמקור לזה - ככל עניין בנסתר שמרומז גם בנגלה - בירושלמי), מובן, שבח"י אלול נעשית הגברת הכוחות של מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן.

אודות עניינם של מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן מבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר² שהבעל שם טוב סלל דרך לכל אחד ואחד מישראל אפילו פשוט שבפשוטים שיוכל לעבוד את השם יתברך, ואדמו"ר הזקן הראה איך שכל אחד ואחד מישראל אפילו פשוט שבפשוטים יכול לעבוד את השם יתברך. ובמקום אחר³ מובא הלשון שהבעל שם טוב העמיד סולם שהכול (גם אנשים פשוטים) יוכלו לעלות עליו,

(1) "היום יום" ח"י אלול. ובכ"מ.

(2) "התמים" ח"ב ע' נח. אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב ע' שסה. סה"מ תש"ח ע' 292. סה"ש תש"ב ריש ע' 50. וראה לקו"ש ח"ט ע' 246 ואילך. 251 ואילך.

(3) סה"ש תש"ה ע' 120.

“נהיית לעם” – ככתוב (ניצבים כט) “אתם ניצבים היום... למען הקים אותך היום לו לעם”, שכידוע קאי על ראשה השנה.

(לקוטי לוי יצחק לזוהר חלק ב, עמ' שפח)

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך (כה,ב)

“ובאו עליך כל הברכות האלה” – היינו המשכת הברכה בעולם האצילות. “והשיגוך” – הברכה נמשכת ויורדת עד לעולם הזה.

לכן אנו מבקשים בכל יום 'רפאנו', 'ברך עלינו', וכיוצא בזה, אף שרינו של כל אדם כבר נפסק בראש השנה, כי בראשה השנה נמשכות הרפואה והברכה בעולם האצילות, ואדם נידון בכל יום (לפי מעשיו של אותו יום) אם ראוי הוא שירד חסד זה אליו בעולם הזה.

(אור התורה דברים עמ' תתפ"ט)

וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך (כה,י)

רבי אליעזר הגדול אומר: אלו תפילין שבראש (מנחות לה)

'אליעזר הגדול' בגימטרייה שס"ו (366), כמניין "שם הוי"י."

(לקוטי לוי יצחק לזוהר חלק א, עמ' סח)

פרשת התוכחה

אדמו"ר הזקן היה בעל-קורא. פעם אחת לא היה הרבי בביתו בשבת פרשת תבוא, ושמע בנו, אדמו"ר האמצעי (שהיה אז לפני הבר-מצווה), את קריאת התורה מפי אחר. שמיעת הקללות שבפרשת התוכחה גרמה לנער עגמת-נפש וכאב-לב עד שהיה ספק אם יוכל לצום ביום-הכיפורים.

שאלו את בנו של הרבי – הרי בכל שנה קוראים פרשה זו, ומה נשתנה השנה? ענה הנער: כשאבא קורא, לא שומעים קללות.

(היום-יום יז באלול)

פרשת התוכחה

הקללות שבפרשה זו מכוונות כנגד הקליפה, ככתוב (ניצבים ל) “ונתן ה' אלוקיך את כל האלות האלה על אויביך ועל שונאיך”. הכתוב מקללם שיאבדו וייכרתו לגמרי, דבר שיתקיים לעתיד לבוא, ככתוב (זכריה יג) “ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ”.

(אור התורה דברים תתצ"ד)

פרשת התוכחה

מדוע נקבעה פרשת התוכחה בעלייה חשובה – שיש?

אלא ידוע שלאמיתו של דבר אין כאן קללות אלא ברכות נעלות ביותר, שמצד גודל מעלתן מוכרחים להסתיר אותן במעטה של קללות. נאה ויאה אפוא 'לכבד' ברכות נעלות כאלה בעלייה חשובה.

(לקוטי שיחות כרך יט, עמ' 235)

שאי אפשר לחלק ולהפריד בין ג' האהבות, אהבת ישראל, אהבת התורה ואהבת ה', כיון שכולם חד, כשם שישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד⁹.

* * *

ד. [...] ובעניין זה יש נתינת כוח מיוחדת בח"י אלול – יום הולדת מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן:

רבותינו נשיאינו לדורותיהם הם ממלאי מקומם של הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן, ובמילא, כל אלה שמקושרים אל הרבי וגם אלה שנתקשרו אל הרבי לאחרי שהרבי שלהם נסתלק ולא היו יכולים להישאר בלי רבי¹⁰, הרי הם מקושרים לבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן, כיון שהרבי הוא ממלא מקומם.

ולכן, ח"י אלול – יום הולדתם שבו נעשית הגברת כוחותיהם של הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן – הוא זמן מסוגל לחיזוק ההתקשרות אל הרבי, ממלא מקומם של הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן.

ה. אמנם, היצר הרע הנקרא "דער קלוגינקער"¹¹ יכול לבוא בלבוש של ענוה, ולטעון: ח"י אלול, יום הולדת מורנו הבעל שם טוב, עמוד האור ועמוד האש – מהי השייכות שלך לח"י אלול?!

בשלמא "א עולם שער איד" – גם כשנכנס ליחידות ומבקש עצה וכו', אינו יודע מעלת הרביים, מהו רבי, ולאידך, מחזיק הוא גם מעצמו... ואף שיודע שהרבי הוא בדרגא שלמעלה ממנו, אין זה עילוי שבאין-ערוך, וגם הוא – חושב לעצמו – אם רק יתייגע [שהרי ראש טוב יש לו, וכשיישן טוב ויקום עם ראש צלול, וייתייגע קצת], הרי "יגעתי ומצאתי"¹², כך, שיוכל להגיע לדרגתו של הרבי... וכמפורש בחז"ל – טוען הוא – ש"כל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב"¹³, והוא, שיש לו ראש

9 ראה זח"ג עג, א.

10 להעיר מלקו"ת (ראה לב, ג) "כמו ד"מ אם ה' נמצא ברפואות לחבר גופו אל ראשו... ואפילו חייבי כריתות כו".

11 ראה לקו"ד ח"ג תקטז, א. ועוד.

12 מגילה ו, רע"ב.

13 תרבא"ר רפכ"ה.

– ולהעיר מדיוק הלשון "בריות" דייקא, על דרך מה שכתב אדמו"ר הזקן בתניא פרק ל"ב בכיאר מאמר רז"ל⁷ "אהב את הבריות ומקרבן לתורה", ש"אף הרחוקים מתורת ה' ועבודתו ולכן נקראים בשם בריות בעלמא", היינו, שאין בהם שום יתרון ומעלה מלבד היותם בריות של הקב"ה וועל דרך המסופר בגמרא⁸ שנודמן לר' אלעזר אדם אחד שהיה מכוער ביותר ואמר כמה מכוער אותו האיש, והשיב לו, "לך ואמור לאומן שעשאי כו"⁹, "צריך למשכן בחבלי עבותות אהבה... לקרבן לתורה ועבודת ה'", ועל דרך זה בנדון דידן, שאפילו בנוגע ל"בריות בעלמא" אמרו "כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו אין רוח המקום נוחה הימנו" –

שמזה מובן שכאשר חסר באהבת ישראל ("אין רוח הבריות נוחה הימנו") הרי זה הוכחה שחסר באהבת התורה ואהבת ה' ("אין רוח המקום נוחה הימנו").

ובפרטיות יותר:

אהבת ה' לבדה יכולה להביא להתבודדות כללל ובפרט מאנשים פשוטים. ועל דרך זה אהבת התורה לבדה יכולה לפעול שיהיה יקר בעיני עצמו ובמילא יתבודד משאר בני-ישראל. ולכן מדגישים שאין להסתפק באהבת ה' ואהבת התורה, אלא צריך להיות גם אהבת ישראל, ויתירה מזה, החיסרון באהבת ישראל מורה על חסרון גם באהבת ה' ואהבת התורה.

אהבת ישראל נותנת חיזוק באהבת התורה ופועלת שאהבת ה' תהיה אמיתית. אהבת ה' ואהבת התורה פועלים ומביאים לידי אהבת ישראל.

ג. ובעניין זה יש נתינת כוח מיוחדת בח"י אלול: אפילו אם במשך השנה כולה היה חסר בג' האהבות ושייכותן זה לזה, הרי בבוא ח"י אלול, יום ההולדת של מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן, שבו נעשית הגברת כוחותיהם, מיתוסף כוח בג' האהבות ושייכותן זה לזה.

ובפשטות – שנעשית ההכרה במוח והרגש בלב

7 אבות פ"א מ"ב.

8 תענית כ, רע"ב. וראה לקו"ש חט"ו ע' 125.

פרשת תבוא

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלוקיך נתן לך (כו,א)

"והיה כי תבוא אל הארץ" - כאשר אתה קם בבוקר ונעשית אצלך 'ביאת הארץ' מחדש, נשמתך חוזרת לאותו מקום בעולם שעליך לעשות ממנו 'ארץ-ישראל',
 "אשר ה' אלוקיך נתן לך" - הקב"ה מחזיר לך את נשמתך,
 "ולקחת מראשית כל פרי האדמה" - עליך לתת שבח והודיה להקב"ה על כך באמירת 'מודה אני',
 "ושמחת בכל הטוב" - עליך לשמוח שזכית להיות יהודי, שנבראת לשמש את קונך.

(שיחת ש"פ תבוא תשמ"ח. התוועדות תשמ"ח כרך ד, עמ' 309)

השקיפה ממועון קדשך... וברך את עמך את ישראל (כו,טו)

כמה גדול כוחן של עושי מצווה, שכל השקפה שבתורה ארוכה, וזה בלשון ברכה. אמר רבי יוסי ברחמינא: ולא עוד, אלא שכתוב בו היום הזה (ירושלמי מעשר שני פ"ה)
 רבי יוסי ברחמינא מוסיף על דברי התנא קמא, שאין הדבר כן במצוות ביכורים בלבד, אלא כן הוא בכל זמן ובכל מקום: קיום המצוות הופך את הקללה לברכה.

(ספר המאמרים ת"ש עמ' 155)

את ה' האמרת (כו,יז)

לשון הפרשה והבדלה... לשון תפארת, כמו יתאמרו כל פועלי אוון (רש"י)

"לשון הפרשה והבדלה" - מצד עצם מציאותו וטבעו אין יהודי שייך כלל לרע, הוא מובדל ומופרש מכל עניין של חטא ועוון.
 לשון תפארת - גם אם חטא ופגם ועבר את הדרך, בכוחו לשוב בתשובה ולהפוך את החטא עצמו לתפארת ושבח, שהזדונות יהפכו לזכיות. וכנרמז בפסוק שרש"י מביא: "יתאמרו כל פועלי אוון".

(ליקוטי שיחות כרך ט, עמ' 173)

הסכת ושמוע ישראל, היום הזה נהיית לעם (כו,ט)

"הסכת ושמוע" - רומז למצוות תקיעת שופר, "לשמוע קול שופר". "הסכת" - תקיעות דמיושב, "ושמוע" - תקיעות דמעומד.
 (וסימנך: "הסכת ושמוע" עולה תתק"א, ובכל המאה קולות יש תת"ק טרומיטין (שכן שיעור כל קול הוא תשע טרומיטין), והתקיעה האחרונה דתקיעות דמיושב היא גדולה, אם-כן צריכים לחשב טרומיט נוסף - סך הכול תתק"א).
 "היום הזה" - קאי על ראש-השנה, כמאמר "זה היום תחילת מעשיך".

נשמה חדשה¹⁶, שלא כשאר כל הנשמות שבזמננו שכבר היו בגלגול בעולם הזה (כדאיתא בכתבי האריז"ל¹⁹), הרי מצד גודל ההפלאה של נשמה חדשה, איזה שייכות יש לו (ובפרט ביודעו שפלותו) לאדמו"ר הזקן?!

1. והמענה לזה - שלאחרי כל החשבונות הנ"ל אודות גודל מעלת הרביים ושפלות מעמדו ומצבו, אין לו להתייאר חסידוּשלוּם - כיון שנמצאים

לאחרי כל החשבונות אודות גודל מעלת רבותינו נשיאינו ושפלות מעמדו ומצבו, אין לו להתייאר חסידוּשלוּם - כיון שנמצאים בחודש אלול, חודש הרחמים

בחדש אלול, חודש הרחמים: ידוע²⁰ הביאור בענייניו של חודש אלול "על-פי משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה, ואז רשאים כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם".
 בהיכל המלך - ישנם הגבלות, ש"אין נכנסים כי אם ברשות ואף גם זאת המובחרים שבעם ויחדי סגולה"; אבל כשהמלך יוצא לשדה - יכול כל אחד, גם הוא במעמדו ומצבו, להיות "מחותן".
 ובנוגע לענייננו:

גם מי שנמצא ב"שדה", שאינו מקום ישוב, אלא מקום צמיחת עשב, מאכל בהמה, שמורה על נפש הבהמית, ועד ל"עשו גו' איש שדה"²¹ - הרי, בחודש אלול בא הרבי אליו בהיותו בשדה, ולא זו בלבד שהרבי אינו כועס (ברוגז) על הטרחה שהטריחוהו לבוא למקום ירוד כזה, אלא אדרבה, מקבלו בסבר

18 שיחת ח"י אלול תש"ה ס"ח ואילך (לקו"ד ח"ג תעה, א ואילך. סה"ש תש"ה ע' 127 ואילך). סה"מ תש"ז ע' 256.
 19 ראה עשר הגלגולים הקדמה ו. ועוד.
 20 לקו"ת ראה לב, ב. וראה סד"ה לך אמר לבי - קונטרס ח"י אלול שנה זו (סה"מ תש"י ע' 285).
 21 תולדות כה, כז. וראה אורה"ת תולדות עה"פ (קמב, ב ואילך).

טוב, על אחת כמה וכמה!... אבל הוא בתור חסיד, ובפרט חסיד חב"ד, שיועד מהו רבי, ולאידך, יודע שפלות עצמו בעשותו חשבון הנפש אדעתא דנפשיה, שהרי חסידים אינם אוהבים לרמות את עצמם...
 - [וכידוע¹⁴ הסיפור שתלמידי המגיד שאלו אצל המגיד אודות עניין מסוים מנא ליה, והשיב, ששמע זאת מאליהו הנביא, ותשובה זו סיפקה את כולם, מלבד את אדמו"ר הזקן, שאמר שרוצה הוכחה...]

ואמר המגיד: "דאָס¹⁵ קען נאָר אַ ליטוואַק...". - שואל את עצמו: איזו שייכות יש לי לה"י אלול, שאוכל "לקחת" מיום זה הוספה בתורה ויראת שמים על-ידי חיזוק ההתקשרות?!

ומוסיף לטעון: בנוגע לבעל שם טוב - מובא במאמר חסידות¹⁶ ש"נשמת הבעל שם טוב ירדה לעולם הזה להעיר את כלל ישראל משינתם שהם בבחינת התעלפות... סגולה לזה שילחשו לו באזנו שמו ואז יקיץ מההתעלפות... לחש באוזניהם את שמם שנקרא ישראל כו".
 - סיפור כזה אירע אצל הרבי¹⁷, שאמר שילחשו את שמו, שמו של הרבי, באוזניה של אשה שהתעלפה, ועל-ידי זה התעוררה מעלפונה. ולכאורה, מה נוגע ושייך לאותה אשה שמו של רבי בברוקלין שלא ראתה אותו מעולם?! אלא משום שנשמתו של הרבי היא צינור החיות של כלל ישראל -
 וכיון שנשמת הבעל שם טוב היא צינור החיות של כלל ישראל - יש לו שייכות אל הבעל שם טוב;
 אבל אדמו"ר הזקן - טוען הוא - להיותו

14 ראה "רשימות" חוברת ה ריש ע' 22. וש"נ.
 15 ראה גם סה"ש תרפ"ד ע' 53.
 16 נדפס בהוספות לסה"מ תרס"ג (ע' רנא ואילך (בהוצאת תשנ"ד ע' קמב)) - מכת"י לא נודע למי.
 17 ראה גם לקו"ש ח"ב ע' 516.

"כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו"

רבי חנינא בן דוסא אומר: כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת. וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו אין חכמתו מתקיימת (פרק ג, משנה ט)

והנה... צריך להיות לימוד האדם בהקדמת עניין היראה וקבלת-עול... ובוזה גופא ישנם שני אופנים - לימוד נגלה דתורה, ולימוד פנימיות התורה: בלימוד נגלה דתורה - יראתו רק קודמת לחכמתו, ואילו בשעת הלימוד עצמו, היראה היא בעלם. אבל בלימוד פנימיות התורה - לא זו בלבד שיראתו קודמת לחכמתו, אלא גם לאחר הקדימה, בשעת הלימוד עצמו, הרי כיוון שהלימוד אינו אודות "שניים או חזין בטלית" וכיוצא-בזה, אלא אודות ענייני אלקות, עניין הספירות, השתלשלות העולמות וכו', אזי גם בשעת הלימוד ישנו עניין היראה. זוהי המעלה שבפנימיות התורה על נגלה דתורה... שבנגלה דתורה, הנה בשעת הלימוד חושבים אודות ענייני העולם, ובמילא עניין האלקות הוא בעלם, ואילו בפנימיות התורה, הנה בשעת הלימוד וההבנה וההשגה גופא מונחים בענייני אלקות. ועל זה אמרו חז"ל "המאור שבה מחזירו למוטב" - כיוון שגם הלימוד עצמו (נוסף על ההקדמה ללימוד) הוא עניין של יראת שמים. וזהו שיראה עילאה היא באותו מקום כמו חכמה עילאה.

(תורת מנחם כרך א, עמ' 225-226, בלתי מנוגה)

החילוק בין תורה שבכתב לתורה שבעל-פה הוא: תורה שבכתב היא למעלה מעניין של שכל. הכול יודעים, שתורה שבכתב נתן הקב"ה למשה רבינו בהר סיני, ומובן מאליו שהגישה לתורה שבכתב היא לא מתוך חקירות ופולפולים של שכל, אלא מתוך אמונה. לעומת זאת, התורה שבעל-פה ענינה לבאר בסברות של שכל את העניינים שנאמרו בקיצור בתורה שבכתב, וכן ללמוד ממנה דינים שלא נאמרו בתורה שבכתב בפירושו, על-ידי השוואות וראיות שכליות. [יכולים לטעון: הייתכן? אילו היה מדובר בעניין של תורה שבכתב, לא ניתן הדבר לשכל; אבל מכיוון שבתורה שבכתב לא נאמר דין זה בפירושו, אלא זהו עניין של תורה שבעל-פה, שניתנה לשכל, והרי הפוסקים שפסקו דין זה בדור שלפניו פסקו כן, לכאורה, רק משום שהיו להם ראיות שכליות על כך, וכיוון שאצלו, בשכל שלו, מתקבל באופן אחר - מדוע עליו להתחשב עם הפסק שלהם? והמענה לזה, שגישתם של ישראל גם לתורה שבעל-פה היא - אמונה ויראת שמים, כמאמר רז"ל: "כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו מתקיימת". ודאי שצריך ומוכרח להיות "חכמתו", שהרי זהו ענינה של תורה שבעל-פה, חכמה ושכל; אבל מתי "חכמתו מתקיימת", מתי יכול להיות לחכמה קיום - בשעה ש"יראת חטאו קודמת לחכמתו", כאשר יראת-החטא היא אצלו לפני והקדמה להחכמה. ...מה שאין כן כאשר מתחילים מעניין החכמה, ואחר כך בא עניין היראה, אזי אין קיום להחכמה, ועל-דרך המשל "לאילן שענפיו מרובין ושרשיו מועטין והרוח באה ועוקרתו כו'".

(תורת מנחם כרך כה, עמ' 103-104, בלתי מנוגה)

ואז בודאי יתקיים הכתוב "אני לדודי ועלי תשוקתו"²³, "אין תשוקתו של הקב"ה אלא על ישראל"²⁴, היינו, שכל תשוקתו של הקב"ה היא אך ורק להשפיע טוב לישראל, ובפרט הטוב העיקרי של הגאולה השלימה, שבקרוה יוליכנו הרבי לקראת משיח, אמן.

(משיחת ח"י אלול, ה'שי"ת; תורת מנחם כרך א, עמ' 190-191; 202-204)

פנים יפות ומראה לו פנים שוחקות, מתוך שמחה שממתיקה דינים (כידוע הסיפור עם אדמו"ר הזקן במאסר²²).

כשהרבי בא לשדה רשאיין כל מי שרוצה להקביל פניו, וכולם עומדים מוכנים להקביל פניו, ולא צריכים אפילו להידחק... כיון שהרבי עצמו מקבל את כולם כסבר פנים יפות ומשפיע לכולם.

צריכים רק לא להיות טיפש, ולצעוק "אבא הצילני"... לא תובעים גדולות ונפלאות, אלא צעקה אחת פנימית: "אבא אבא הצילני, אבא אבא רחמני"...

(22) ראה בית רבי ח"א רפי"ח ובהערה א'. סה"ש תרפ"ו ע' 106.

(23) שה"ש ז, יא.

(24) יל"ש עה"פ (רמזו תתקצב בסופו).

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

ברגע כמימרא תופסים שנמצאים "בשעריך ירושלים"

אילו היתה העבודה כדבעי, משיח כבר היה בא!

בעמדנו בשבת-קודש ח"י אלול, יום-הולדת את שני המאורות הגדולים - צריכים לקבל החלטות טובות להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל הפעולות הקשורות עם מילוי השליחות של רבותינו נשיאינו - אשר "גילה סודו אל עבדיו הנביאים", ולאחר מכן - "חכם עדיף מנביא", חכמי ונשיאי ישראל, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו...

והרגשה נוספת בזה - שפעולות אלו יש לעשותן מתוך שמחה ותענוג, כהוראה דיום השבת, שעניינינו - תענוג, וכהוראה דמצוות ביכורים, ש"טעונין... שיר", "קורין בשיר עליהן", ובלשון הכתוב: "וענית ואמרת" - "לשון הרמת קול", ו"בזמן שמחה" דווקא - "החליל מכה לפניהם וכו' הגיעו לעזרה דיברו הלוויים בשיר".

באותיות פשוטות:

ייתכן שיעשה פעולות אלו מתוך כפייה והכרח, באופן של קבלת-עול בלבד, היינו, שמתוך פנים זועפות כופה את עצמו להקדיש י"ח רגעים (כדי הילוך מיל) כדי לעסוק בהפצת היהדות, ומיד לאחרי זה שב ופונה לעסקיו - לימוד התורה ("עסקיו" של משה רבינו), לא סתם עסקים!

הנה על זה באה ההוראה מהנהגתו של משה רבינו - ש"לא היה פונה לעסקיו אלא מן ההר אל העם", "עם" דייקא, "לשון עוממות", נפרדים ורחוקים כו', ואף-על-פי-כן, לא פנה משה "מן ההר" אלא "אל העם", לומר להם את דבר ה'.

ובוודאי שההתעסקות עם הזולת צריכה להיות בסבר פנים יפות, ובפרט - בחודש אלול, כאשר המלך נמצא בשדה, ומקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם, כלומר: הקב"ה אמנם יודע שהוא נמצא ב"שדה" ובלבושי שדה,

- שהרי למרות שלובש "זיידענע זופיצע", ועושה מה ש"חסיד", "תמים" ו"תמים שבתמימים" צריך לעשות, מכל-מקום, לפי ערך המעמד ומצב שדורשים ממנו, נמצא הוא ב"שדה"! וראיה לדבר - שמשיח צדקנו עדיין לא בא, ואילו היתה הנהגתו כדבעי ליה למיעבד, היה זוכה להיות אותו "צדיק אחר" שעל-ידי עבודתו בא משיח צדקנו, כד"איתא בתיקונים שאפילו אם היה צדיק אחד חוזר בתשובה שלימה בדורו היה בא משיח! בנוגע לאחרים - יכול לעשות חשבונות כו', אבל בנוגע לעצמו, הרי ידע בנפשיה שמשיח הפרטי שבנפשו עדיין לא בא!...

ויהי-רצון... ובפשטות - שברגע כמימרא גיט מען זיך אַ כאַפּ [=תופסים] שנמצאים "בשעריך ירושלים", ו"מהלכין בתוך ירושלים עד שהם מגיעים להר הבית... והם מהלכים בהר הבית עד שמגיעין לעזרה כו'... במהרה בימינו ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת כ"תבוא, ח"י באלול ה'תשד"מ. התוועדות תשד"מ, כרך ד, עמודים 2552-2551 - בלתי מוגה)

התמסרות טהורה

הרב דוד חנונין שהיה בחודש תשרי תשי"ט בחצר הרבי, ובמוצאי יום-כיפור דיווח לידיו הרה"ח ר' אפרים וולף (ימי תמימים' כרך ב' עמ' 371): "כשניגשתי לקחת 'לעקאח' נתן לי כ"ק אדמו"ר בשביל אלו שנסעו ל'ופרצת' שליחות... הזכיר [גם] מלוד...".

בערב ראש השנה תשי"ט כתב הרבי איגרת מיוחדת למנהל אגף החינוך הדתי, הד"ר יוסף גולדשמידט (אגרות-קודש כרך ח"י עמ' ד"ו) ובו הוא מעלה על נס את מסירותם של הנוסעים ורומז אגב כך להכשרה המקצועית הנדרשת שגם היא תגיע (שם עמ' ה):

שהמדובר הוא באברכים וצעירים המראים התמסרות גדולה ביותר לתפקידם בתור מורים ומחנכים, כי הרי היציאה למקומות רחוקים היתה מופרכה לא רק אצלם אלא בכל החוג שמשתייכים אליו, ולא מפני טעמים כלכליים גרידא אלא דתיים בעיקר, ובכל זאת נאותו לצאת למקומות נדחים לפי ערך וסביבה זרה, אף שסוף סוף לא הבטיחו להם אוצרות וכסף וזהב ואפילו לא הישגים הכי גדולים בנוגע לדת, שהרי כל אחד מהם היה פעיל בסביבתו וההתלהבות שלהם לעצם רעיון הנסיעה למקומות רחוקים בכדי לעסוק בחינוך בני ובנות ישראל היתה כל כך גדולה עד כדי לבטל את כל הטעמים השליליים והכי עיקריים בעיניהם - הרי טבעי הדבר שהתלהבות זו תתגבר גם על כל הקשויים ברכישת ידיעות והתאמנות פדגוגית וכו'.

בהמשך הוסיף הרבי וציין עוד:

כי התעסקותם בשטח זה היא מנומקת אך ורק בזה שרואים בתפקידם צו תורתנו הקדושה תורת חיים.

להקל ולסייע לאלו שבמרחקים

על אחד הקשיים הדתיים שהיה כרוך בנסיעה למקומות הרחוקים, ניתן ללמוד מאיגרת ששיגר הרבי להנהלת ה'רשת' בשישי בטבת תשי"ט (אגרות קודש כרך ח"י עמ' קכ"ז):

נתקבלה לכאן הערה מאנ"ש אשר באה"ק ת"ו, שכיון שאחדים מבתי ספר הרשת נמצאים בריחוק מקום ממקומות המרכזים בארץ-הקודש ת"ו, וישנם קישורים [=קשיים] מיוחדים בקשר עם שנת השמיטה [=סידור אספקת פירות וירקות בהכשר מהודר],

..מהדרוש [ואפשר עוד יותר מדרשה], אשר מזמן לזמן יביאו להן מהאוכלין וכו' עלידי טנדר וכיוצא בזה ולא יזוקקו לנסוע משם ולבזבז זמן ומרץ וטרחה בהשגת המצרכים, שבדאי עולה גם ביוקר יותר.. שהטרחה בהנוגע להשגת המאכלים וכו' והבאתם למקום הרחוק תיעשה בסיטוניות, ובטח יודיעו על-דבר-זה ותשואת חן מראש.

עם הזמן התפתחה ה'רשת' והלכה, ועם זה גם הקשיים, והרבי כמצביא עמד על המשמר כדי להרבות כבוד שמים, להוציא יקר מזולל ולנטוע באלפי ילדי ישראל חינוך הבנוי על מסורת אבות ורוח ישראל סבא.

שליחות מיוחדת בתחום החינוך

לקראת שנת תשי"ט יצאו בהוראת הרבי בחורים ואברכים לדרום הארץ ולצפונה, לשמש מורים בבתי-הספר של 'רשת אהלי יוסף יצחק' • בח"י אלול הזכיר הרבי את הנוסעים ב'אוהל', ובערב יום-כיפור מסר בעבורם במיוחד 'לעקאח' • בערב ראש השנה כתב הרבי איגרת מיוחדת למנהל משרד החינוך ובה ציין את מסירות-נפשם של הנוסעים • פרק בהתפתחות 'רשת אהלי יוסף יצחק' בארץ-הקודש

מורים בשליחות

בשנות הנשיאות הראשונות ייסד הרבי את 'רשת אהלי יוסף יצחק', ובמסגרתה נוסדו בתי ספר חרדים ברחבי הארץ. בקשר לזה התבטא אז הרבי באיגרתו מ' באייר תשי"ב (אגרות-קודש כרך ו, עמ' לו):

הנה כמו כל דבר חי הצומח ומתגדל, נתגדל גם-כן חוג מוסדות ליובאוויטש, ובמילא מייסדים עוד מוסדות חינוך במקום פלוני ופלוני.

אחד הקשיים הגדולים אז היה מחסור בכוח-אדם בתחום ההוראה. במיוחד לקראת שנת תשי"ט נוצר צורך בשיגור מורים/ות ליישובי הספר, שבהם הוקמו בתי-ספר של ה'רשת'.

במכתב ארוך אל הרה"ג ר' דוד חנוזין, מכ"ט בתמוז תשי"ח ('דוד עבדי' עמ' 405-406) כתב הרבי, שבחירת מורים/ות 'תלויה בתכונת נפש המורים בתנאי המקום וכו'... מובן שיש כאלה שמצב המשפחתי שלהם אינו מרשה לנסוע

למקומות רחוקים ביותר".
הרבי המשיך וקבע:

המורם מהנוצר לעיל - שיודיעו לכאן מההנהלה החלטתם-הם-בהנוגע-למינויי-מורים-זת-למקומות-הם. ויודיעו גם-כן מראש באם ישנה טענה הנגדית של המורה פלונית למינויו וכו'. ואז תתקבל אפשר גם הוראה מכאן - לאחרי שידעו טענותיו של הממאן. ומובן שבמקומות שיש למלאות רצון הממאן מבלי לנגוע בבית-הספר, אין כדאי לגזור עליו, שהרי סוף-סוף - ענין הנעשה בדרך גזירה ופקודה חסר בהתמסרות וכו'.

בט"ו אלול תשי"ח (31.8.58) שוגר מכתב (מטעם "מוסד חינוכי חב"ד ת.ד. 46 לוד") לכבוד מר משה קול ראש מחלקת עליית הנוער ירושלים ('ימי תמימים' כרך ב' עמ' 359-358):

"א.מ.ג.,

"הנני מוצא חובה לעצמי למסור לכב' בשורה משמחת...

"לפני שנתיים בערך, תבע כב' לחנך את

התלמידים במגמה שיצאו ליישובי עולים וספר בתור מורים ורבנים... בהתחלת [=לקראת] שנת הלימודים תשי"ט נשלחו מטעם הרבי שליט"א מליובאוויטש עשרה מבוגרי מוסדנו (נוסף על כעשרה אנשים מבוגרים ובעלי משפחות) ליישובי ספר שונים לשמש שם בתור מורים בבתי ספר חב"ד שאושרו על-ידי משרד החינוך, וגם כמה מורות מבנות ונשי חב"ד.

"מניח אני שהצעד החלוצי שבדבר זה יהנה את כבודו במיוחד, ולכן מצאתי חובה לעצמי להודיעך זאת.

"והנני לציין שהוראת הרבי שליט"א מליובאוויטש הייתה להתיישב ביישובי הספר הנ"ל, ומוכן שינצלו את האנשים גם לשם פעולות תרבותיות בין תושבי היישובים הנ"ל המבוגרים. "...בתור מוסדות המחנכים להגשמת רעיונות עליית הנוער בחיי היום יום מבלי להתחשב בחיי הבדידות ואי הנוחיות הנובעות מהעברתם של הבוגרים הנ"ל למקומות נידחות אלה בנגב ובגליל - יתכן שמגיע להם ליהנות מקליטה רחבה יותר".

שלא יחסר בזריזות ובשמחה

בין לבין נסע באותה עת לארץ הבחור הרה"ת ר' זושא שי' פוזנר, בתור "שליח לארצנו הקדושה ת"ו, לפעול - בעצמו - ולמסור לאחרים שגם הם יפעלו (ובתוספת המעלה שישנה) באופן של שליחות - בחינוך על טהרת הקודש, ובפרט במוסדות הנקראים על שמו של כ"ק אדמו"ר" (דברי הרבי בשיחתו מיום ב' פ' תצא, ט' אלול תשח". תורת מנחם כרך כג, עמ' 265 ואילך).

על הרקע להתוועדות-שיחה מיוחדת זו מסופר ב'ספר השליחות' (קה"ת תשמ"ז עמ' 627) מתוך יומני אותה תקופה, כדלהלן:

"ביום זה נערכה מטעם צ"ח מסיבת התוועדות 'צאתכם לשלום' להת[מים] ז.פ. שעמד לנסוע בשליחות לאה"ק ת"ו.

"ההתוועדות התקיימה בבית הכנסת של 770. כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס להתוועדות באופן בלתי צפוי ואמר שיחה זו. השיחה הוגהה ונדפסה [=בשעתון] על-ידי מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

דבר נדיר ביותר.

"במהלך השיחה דיבר הרבי על שלילת הנהגת אלו השוכחים על שליחותם ונכנעים לרצון הנפש-הבהמית, ואף שסוף סוף יקיימו את שליחותם יהיה זה באופן של טורח ובלא שמחה, שהיא המעלה שבעקדת יצחק; העשייה צריכה להיות מתוך שמחה ואזי ישנה הצלחה. עוד דיבר על מעלת הנסיעה למקומות רחוקים - שבשעה שיכולים לפעול במקום רחוק ופינה נידחת, נידחת בגשמיות וברוחניות הנה לא רק שבפשיטות צריך להיות 'הקם תקים', לא רק שבפשיטות אסור שעניין זה יחסר בזריזות ושמחה, אלא יתירה מזו - עניין זה צריך לחזק את החיות, והזריזות והשמחה. גם אלו שאין קוראים בשמותם ומורים להם לאן לנסוע - צריכים להתבונן ולהבין זאת בעצמם (על-ידי חיבור היו"ד שלמטה עם היו"ד שלמעלה), ואין זה מחליש את המינוי שבשליחותם".

ח"י אלול על הציון

בח"י אלול שיגרה מזכירות הרבי מכתב לרב חנוזין ('דוד עבדי' עמ' 407) ובו נאמר:

"מאשרים קבלת המברק בו מודיעים על-דבר הנוסעים למקומותיהם, ומועתק בזה נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח היום:

למסור לכל הנוסעים המנויים במברקו, שביום הולדת הבעש"ט ואדה"ז הזכרתי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר להצלחה מופלגה בשליחותם הקדושה ובשמחה וטוב לבב, ושתוסיף ברכה גם בענייניהם הפרטים ולכתיבה וחתימה טובה בגשמיות ורוחניות. המחכה לבשורות טובות.

מנחם שניאורסאהן.

"עד כאן..."

היה זה הרבי שהודיע זאת מראש בהתוועדות האמורה של ט' אלול (תורת מנחם כרך כג עמ' 271):

הנה כל אלה שהתנדבו לעניין האמור - על-פי הידיעות שיתקבלו עד אז - יזכירום בלי-נדור על הציון ביום הח"י - שיהיה ואכן יהיה בהצלחה מופלגה, הן בעניינים הכלליים והן בעניינים הפרטיים.